ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻԶԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 130 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 160 ղուրուշ հիսապիյլէ։
Բօսթա իւճրէթի տախիլ տիր։

Մէմալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ թէտավիւլ իթմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսթա իւճրէթի, սիրքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունաճագ տրը։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 40 ղշ.
3 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ։

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթքն պէհէր սաթրը իչիւն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր մուպահասաթ մէճճանէն գապուլ օլունուպ, պիլ իֆթիխար տէրճ իտիլէճէք տիր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Ֆիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպասը Եիկէ մէզրիւր խանտա նումէրօ 26 տա տրը։ — Ղազէթամզա այիտ քեաֆֆէյի մէվատ հազզընտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիզրան աղա Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, քեաֆֆէյի մեքեաթիպին տախի անընն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ՀԱՍԻԹԱՆԷ X3 ՓԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ

ԹԷՆԵՐԻՖԻՒՐ ՎԷ ԻԹԻԶԱՐ

Ղազէթամզընը ինթիշարընտան պէրու անճագ պէշ մահ միւրուր իթմիշ օլտուղու. հալտէ, պու տէրէճէ միլէթիմիզին հէր պիր գըսմ վէ սընֆընը բաղլէթինէ մազհար օլաճաղը տօղրուսու մէմուլին խարըճընտա իտի։

Թէրճէմանը էֆքեարը նէշրինտէն մագսատ, պու եիւզտէն պիր միւքեաֆաթը մատտիյէ խութիհսալը օլմայըպ, անճագ մէնաֆիի միլք ու միլլէթէ խըզմէթ իթմէքտէն իպարէթ օլտուղունտան, վէ պունա մազհարիյէթլէ հասըլ օլան միւքեաֆաթը մանէվիյէ պիզճէ միւքեաֆաթը մատտիյէյէ միւրաճճահ թութուլտուղունտան, տահա զիեատէ իշին օ ճիհէթինէ սարֆը ղայրէթ վէ մագտէրէթ օլունակէլմիշ տիր։

Ղազէթամզընը իպթիտայը նէշրինտէ, պիր իքի այ միւտտէթ նէ տէրէճէլէրէ գատար ֆիէտաքեարլըղա թէհամմիւլ իթմիշ օլտուղումուզ, գարիունու քիրամընը բէք չօղլարընա մալիմ օլտուղունտան, թաֆսիլինէ հաճէթ կէօրիւլմէմիշ տիր։

Իլք կիւնիւնտէն պէրու, մագսատըմզ ղազէթանընն գըթասընը միւմքին մէրթէպէ պէօյութմէք, միլլէթին հէր պիր գըսմընն խութիֆատ իտէպիլէճէյի մէվատտէն պահս իթմէք վէ խուսուսյա վէ պաշլըճա, օլապիլտիյի գատար էհվէն ֆիեաթլէ պաղարը ինթիշարե չըգարմագ խուսուսօլարընտան իպարէթ օլուպ, պու իւչ չըգգընն իքիսինին, տարէյի գուտրէթիմիզտէ օլտուղու ճիհէթլէ, իճրասընա մուվաֆֆագ օլմուշ իսէքտէ, տէյէր վէ գըյմէթինին մաֆէվգինտէ օլան պիր նիւսխէսի իչին օթուզ բալա վէ սէնէվի ապօնէսի իչին իքի եիւզիւք գայմէ ֆիեաթլարը իպգա իթմէք, գայիմէնին թէտէննիի իթիպարը ճիհէթլէ, իգթիսարըմզընը խարըճընտա գալմըշ օլտուղունտան, պու կիւնտէն իթիպարէն, իլք վէ սոն զամմը ֆիաթ օլմագ շարթըյլա հասպէլ զարուր վէլ մէճպուր ղազէթամզընը պէհէր նիւսխէսինին պիր ղրուշլուգ գայիմէյէ ֆիրուխթ օլունաճաղընը վէ պունտան պէօյլէ ապօնէ օլաճագ զէվաթտան պիր սէնէլիք իչին իքի պուչուգ եիւզիւք վէ ալթը այլըգ իչին ալթը պուչուգ եիրմիլիք, վէ իւչ այլըգը իչին իւչ պուչուգ եիրմիլիք գայմէ ալընաճաղընընը իլան ու իխթարընա միսարաթլէ պէրապէր. պու ֆիեաթլարը թէնզիլ իթմէք եալընըզ գայիմէնին թէրագգիի իթիպարընա մէնութ օլմայըպ, պաշլըճա միւշթէրի վէ բաղիպլէրին ատէտինին չօղալմասընա մութէվագգի օլտուղունտան, ինչալլահու թաալա շու իքի չըգգընն պիրինէ նայիլ օլտուգտա, էն էվվէլ իչիմիզ, ղազէթամզընը իլք սաթրընը թէնզիլի ֆիեաթ իլանը յլա թէզելին իթմէք օլաճաղընընը պէեանընա միւպաատէրէթ օլունուր։

Յօն բօսթա իլէ էվրօբատան կէլէն ղազէթալէրէ միւնտէրիճ հավատիսաթա նազարէն, Բլէվնա տիւշտիւքտէն սօղրա էվրօբա գապինէթլէրինտէ, վէ ճիւմլէտէն զիատէ Ինկիլթերրատա պիր թէվասսութ գայտընա տիւշիւրմիւշ իսէ տէ, Ալէմանիա վէ Ռուսիա վէ Աւսթրիանընն մուամէլաթընա նազարէն, եալընըզ Բլէվնանընն տիւշմէսի իլէ մուհարէպէ մէն օլունամայըպ, մուճիպինճէ հէնիւզ պիր թէվասսութ միւմքին օլամայաճագ տրը։

Պաղըլարընն քէշֆինէ նազարէն Ռուսիա Ռումէլիտէ էտիրնէյէ վէ Անատօլուտա Պաթումա կէլմէսիքճէ հիչ պիր սուլհ թէքլիֆի գապուլ իթմէյէճէք տիր։

Պունուն իլէ պէրապէր քեանունի էվ. 18 թարիխինէ գատար Ռուսիանընն Ռումէլիտէ նէ հարպ մուամէլէսի կէօսթէրէճէյի եանի Պալգանլարը կէչիպ էտիրնէ եօլունումու թութաճագ, եօգսա Բլէվնատան կէրի ալընան ասքէրի Զարէվիչէ կէօնտէրիպ Սիւլէյման բաշա օրտուլարը իւզէրինէ կէօնտէրիպ, տէօրթ գալէ իլէմի ուղրաչաճագ էվրօբատա հէնիւզ մալիմ օլամամըշ տրը։

Պաղըլարբտա տէրլէր քի, պատէզին հարպ մուամէլէլէրի հավանընն միւսատէսինէ միւհթաճ օլտուղունտան, էյէր հավալար ֆէնալաշըբ իսէ, Ռուս օրտուլարը իլէրի կիտէմէյիպ արթըգ թաթիլէ մէճպուր օլաճագլար տրը, վէ օ հալտէ իլք պահարատաք տիրլօմաթլարընն էօնիւնտէ պիր գաչ այ վագթ գալաճաղընտան, նէ եարբպ եարմայրպ մութլագա պիր թէվասսութ թարիգի պուլաճագլար տրը։

Միւլէյման բաշանընն ֆէվգէլատէ պիր ասքէրի հարէքէթ կէօսթէրիճէյինի տէ Էրզրում կաղէթալէրի սէզմէյէ պաշլամըշլար տրը ֆագաթ նէ՝ օլտուղունու հէնիւզ պիլմէյօրլար։

Պիրտէ Ռուսիա իլէ տէվլէթը Ալիյէ պէյնինտէ մուսալէհէ շարթլարը գարարլաշարրբլարգտան սօղրա օ պիր տէվլէթլէրէ արզ օլունմագ իհթիմալի կիթտիքճէ թագվիյէթ քէսպ իտէյօր։

Պունլարընն թաֆսիլաթը իլէրիւտէ պէյան օլունաճագ տրը։

ՀԱՐԹ

Նիչ մութէսարրբֆիզընտան.

Սբրպլընընն Իւրքիւպ ճիհէթինտէն Լէսգօֆճա հուատուտունա թէճավուզ իտէն սիւվարիսինին Զիչէն քէօբրիւսինտէն Մօրավա չայը պէրու թարաֆընա կէչէրէք պիր սաաթ գատար իլերիլէտիյի վէ օ թարաֆա կէօնտէրիլիպ, ավաէթ իտէն զասթիյէլերէ սիլահ աթմըշլար իսէ տէ հիչ պիր թէլէֆաթ վուգու պուլմատընը, վէ թարիգի մէզքիւրիւ քէչֆէ չըգարըլան պիր պէօլիւք ասաքիրի Շահանէ իւզէրինէ տախի Մօրամօր քէօբրիւսինին գարշը թարաֆընա կէլէրէք Խապ-քիվիսէ թէբէսինտէ մէվգի թութան տիւշմէն գարաղօլլարը ճանիպինտէն աթբլան գուրշունլարտան պիր նէֆէր ասքէրիմիզին խաֆիֆճէ եարալանաբղը վէ տիւշմէն Նիչ ճիհէթինտէ Տուպնիք թէրէսի խութիհքեահարընընն գարշըսընտա թապեալար ինչա իթմէքտէ վէ օրալարտա պուլունան ահալիլէր Սբրպիսթանա նագլ իթտիրիլմէքտէ օլտուգլարընը, վէ իչպու հարէքէթէ նազարէն ահալինինն նագլինտէն սօնրա մուհարէպէլերէ պաշլաեարագ պուրասընը թօբա թութաճաղը անլաշըլըյօր։

9 քեանունի էվվէլ.

Անատօլու ճիհէթինտէ Հինց վէ Թօգանճ գարիյէլերի արալարընտա տախի պիր մուհարէպէ վուգու պուլարագ թարաֆէյն եէքտիկէրինէ պիր իքի տէֆա հիճճում իթմիշ իսէլերտէ, տիւշմէնին արգասընտա պիյիք գուվվէթի օլտուղու անլաշըլմասը իւզէրինէ, Օսմանլը սիւվարիլէրինին ավաէթէ մէճպուր օլտուգլարը, Մուխթար բաշա հաղրէթլէրինին 10 թարիխի թէլէկրաֆնամէսինտէն անլաշըլմըշ տրը։

Պուգրէշ 13 Փեանունի էվ.

Բլէվնատան պուրայա կէլմէք իւզրէ 10.000 Օսմանլը էսիրի եօլա չըգարըլտը։ Օսման բաշանընն իգամէթի իչին Պուլվար լոգանթասընտա միւքէմմէլ պիր տաիրէ հաղըրլանտը։

Բէչթա 14 քէղա

Նիւմայիշ իչին վուգու պուլաճագ ճէմիյէթտէ վէրիլէն գարար չունտան իպարէթ տիր։

Թունա ճիհէթինտէ եէնի հիւքիւմէթլէրին թէչքիլի վէ տէվլէթի Ալիյէնին թէմամիյէթի միլքիյէսինէ խալէլ կէթիրիլմէսի Ավթրիա իչին պէօյիւք պիր մուխթարա տրը։ Սիլահ էլտէ միւոախէլէ իթմէք ղէմանը Ավթրիա իչին կէլտի։ Հիւքիւմէթճէ պու խուսուսա գարար վէրիլմէսինի միլլէթ թալէպ իտէյօր։

ԹԷՎՃԻԱԹ

Գօսօվա վիլայէթի ճէլիլէսի վալիսի Տէվլէթլու Ռիֆաթ բաշա հաղրէթլէրինէ իլինճի բիւթպէտէն պիր գըթա Մէճիտի Նիշանը իհսան,

Թահրիրաթը էճնէպիյէ օթասը սէր խալիֆէսի Սատտէթլու Ֆէրիտուն պէյ էֆէնտիյէ բիւթպէի ուլա սընըֆը սանիսի թէվճիհ պույուրուլմուշ տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէվլէթլու Ահմէտ Մուխթար բաշա հաղրէթլէրինին Տէրսաատթէ կէլէճէյի, վէ ումում Անատօլու գօմանտանլըղը տէվլէթլու Իսմայիլ Հագգը բաշա հաղրէթլէրինէ իհսալէ գըլընճաղը իշիտիրմիշ տիր։

— Վարնաա պուլունան Խըտրվի Մբսբը հաղրէթլէրինին մախտումու Հասան բաշա հաղրէթլէրի էվվէլքի կիւն Սթամպօլա մուտտասէլէթ պույուրմուշլար տրը։

— Մէպուսան սիւնքի կիւն ուսուլ վէ գաիտէ վէճճ իլէ եէմին իթմէք ըէսմինի իճրա իթմիշլէր տիր։

— Տիւնքի կիւն Սատրազամ հաղրէթլէրի, վիւքէյլը ֆիխամ իլէ Մապէյնի Հիւմաեունա աղիմէթ իթմիշլէր վէ մուախարէն Պապը Սէրասքէրիյէ կէլէրէք օրատա ագտը էնճիւմէն պույուրմուշլար տրը։

— Տիւնքի կիւն պանքէրլէր մալիյէ նազարէթի ճէլիլէսի տարէսինտէ թօբլանարագ, պաղը շարթլար իլէ պիր իքի միլիօն լիրալըգ պիր իսթիգրազը տախիլի ագտը հագգընտա միւզաքէրէտէ պուլունմուշլար տրը։

— Վիէննատան պիր մէքթուպ ալտըգ քի, միւնտէրիճաթը շու վէճճ իլէ տիր։

Գոնթ Անտրասի եա բօյիթիգասընը թէպտիլ իթմէլի վէ եախօտ իսթիֆասընը վերմէլի տիր։ Պու տա չունտան թէվէլլիւտ իթմիշ տիր քի Գոնթ Անտրասի իլէ իմբէրաթօր պէյնինտէ պէօյիւք պիր միւճատէլէ զուհուրա կէլիպ, իմբէրաթօր հէնդէք էլէր վէ ուդեդ օլմատընը հալտէ, Գոնթ Անտրասինին Ամանիա վէ Ռուսիա բօյիթիգասընա Ավթրիայը պաղլատընը հագգընտա միւշարիլէյհ Գոնթա բէք չօղ սիթէմլէր իթմիշ տիր։ «Մէքթուպուն պիր ֆիրգասը չէօյլէ եազը յօր»։ Իմբէրաթօր չիմտիքի գապինէնին իթթիխազ իթտիյի բօյիթիգայը ասլա պէյէնմէյօր վէ Ավթրիա մէնֆաաթընընն միւմքին օլտուղու մէրթէպէ ատճէլէ սուրէթտէ Ամանիա վէ Ռուսիա բօյիթիգասընտան գուրթարըլմասընը արզու իտէյօր»։

Լ. Հէրալտ

Լօնտրա 14 Փեանունի էվվէլ.

Էրզրումտէ պուլունան Ինկիլթերրա գօնսօլօսու Լօրտ Տէրպիտէն ալտըղը էմր իւզէրինէ, գօնսօլօսխանէնին պիլ ճիւմլէ էվրագընը ալարագ էրզրումու թէրք իթտի։ Պունա իսէ Ինկիլթերրանընն Ռուսիայա իլանը հարպ իտէճէյի մանասը վերիլիյօր։

Լօնտրա 15 քեան. էվ.

Տիւնքի կիւն ագտ օլունան վիւքէյա մէճլիսինտէ Լօրտ Տէրպի, Պապը Ալինին տէվլէթլէրէ կէօնտէրմիշ օլտուղու թահրիրաթը ումումիյէյի գրաաթ էյլէտի։ Մէզքիւր թահրիրաթը ումումիյէտէ եազընընյօր քի, Պապը Ալի հարպա սէպէպիյէթ վերմէք իչին հիչ պիր հալ վէ հարէքէթտէ պուլունմատը, հաթթա ճէնկին էօնիւնիւ ալմագ իչին հէր պիր թէշէպպիւստէն կէրի տուրմատը։ Ռուսիանընն թէճավուզ իչին արամըշ օլտուղու վէսիլէլերի տէճ իթմէյէ ղայրէթ իթտի։

Գանունու էսասլի իլան իլէ, ահալինին ըսլահը հալի ղըմնընտա կէօսթէրտիյի արզուսունու իսպաթ իթտի։ Ըսլահաթընն իճրասընը մէմալիքին եալընըզ պիր գըթասընա հասը իթմէք, սակը գըթալար ահալիսինի իխթիլալէ թէշվիգ իթմէք տէմէք օլաճաղընա մէպնի պու սուրէթտէն սարֆը նազար էյլէտի։ Մուհարէպէ իսէ ըսլահաթընն իճրասընա մանի օլտու։ Ըսլահաթ իչին կէօսթէրիլէն արզու պու վէճճ իլէ մէյտանէ գօնուլտուգտան սօնրա արթըգ հարպընն տէվամընա պիր սէպէպ գալըր մը՝, Ռուսիա իսէ մէմալիքինի կէնիշլէթմէք իստատասընտա պուլունմատընընը իլան իթմիշ իտի։ Իքի թարաֆընն տա ասքէրի նամուսու վիգայէ օլունտու։ Պու հալտէ իքի թարաֆ իչին տախի զարարը մուճիպ օլան պիր մուհարէպէյէ նէ իչին տէվամ իտիլմէյի տիր։ Իքի թարաֆ տախի իւլիւվվիւ ճէնապլարընա ասլա խալէլ կէթիրմէյէրէք սուլհու գապուլ իտէպիլիրլէր։

Էվրօբա տախի ֆահտէլի սուրէթտէ միւտախէլէ իտէպիլիր։ Զիրա Պապը Ալի ուզլաշմաղա հաղըր տրը։ Մէմալիքի Օսմանիյէ հէնուզ մէնապիի գուվվէթինի քեամիլէն թիւքէթմէտի, վէ հուգուգ վէ իսթիգլալիյէթինի վէ թէմամիյէթի միլքիյէսինի մուհաֆազա իչին հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլըղը իխթիեարէ հաղըր տրը։ Ամմա Պապը Ալի գան տէօքիւմէսինէն էօնիւ ալընմասընը արզու իտէյօր։ Պինաէն ալէյհ տուէլի մուազզամանընն էֆքեարը հագգանիյէթ չինասընա միւրաճաաթ կէլէր։

ՊՕՂԱԶԼԱՐԸՆ ՍԷՐՊԷՍԹ ՕԼՄԱԼԱՐԸ

Շարդ մուհարէպէսինին, գըշտան էօթէյէ սիւրմէյեճէյի Էվրօբա էֆքեարը ումումիյէսինէ եավաշ եավաշ եէրլէշմէքտէ տիր։ Եալընըզ շիւպհէ իտիլէն չէյ շուրասը տըր քի շու մուհարէպէ տէվլէթ-լէրին թէվասութու իլէ՞մի եօգ-սա, իքի մուհարրիպ տէվլէթրին ուղղաշմասը՞յըլա մը խիթամ պու-լաճագ տըր։

Շիմտիտէն հէր քէս, սուլհըն նէ կէօնէ շարթլար իլէ ադա օ-լունապիլէճէյի մէսէլէսիյլէ ուղ-րաշմագտա տըր։ Մէյտանա ա-թըլան շուլթլարըն իչինտէ էօյլէ պիր շարթ պուլունմագտա տըր քի, պու շարթ տէրմէեան օլուն-տուղու անտէ, Ֆրանսատա էֆ-քեարը ումումիյէ իւզէրինէ բէք պէօյիւք պիր թէէսիրի օլապիլիր իտի։

Պինաէն ալէյհ Բէթէրսպուրկ-տա հէր քէսի մէշղուլ իտէն չէյ Ֆրանսանըն պու շարթը նէ եօլ-տա գապուլ իտէպիլէճէյի մէսէ-լէ տիր։ Զիւնքի Ռուսիանըն էն զիյատէ էհէմմիյէթ վէրտիյի վէ էն էվվէլ մէյտանա աթարը՞ վէ Ռուսիա բօլիթիգասընըն թէրճէ-մանը մագամընտա օլան զաղէթա-լարըն տէօնիւպ տօլաշրպ, պահս իթտիքլէրի շարթ օ շարթ տըր։

Իշթէ հէր քէսի մէշղուլ իթ-մէքտէ օլան պու շարթ, պօղաշ-լարըն սէրպէսթ օլմասը, եանի էվվէլա, տէվլէթը Ալիյէնին ըէ-եինէ միւրաճաաթ իթմէյէ հա-ճէթ գալմաեարագ՝ հէր միլէթ ճէնկ կէմիլէրինին կէրէք Զանագ գալէսի, վէ կէրէք Ստամպօլ պօ-ղաղլարընը կէչիպ, Գարա տէնի-ղէ կիրէպիլմէք սէլահիյէթինէ մա-լիք օլմալարը շարթը տըր։

Ֆագաթ պու միւսաատէյիրու-սիա տէվլէթի եալընըզ քէնտիսի իչին իսթէմմէքտէ օլտուղունու վէ քէնտիսինին էլէ կէչիրէճէյի միւսաատէնին պիլճիմլէ տէվլէթ-լէրին, ճէնկ կէմիլէրինէ այիտ պուլունաճաղընը պէեան իթմէք-տէ իտի։

Պէօյլէ հուգուգու միլէլի ա-եագլար ալթընա ալաճագ պիր հիյլէպազլըգ իլէ, Ռուսիա Էվրօ-բանըն ըրիզասընը թահսիլ իտէճէ-յինի իւմիտ իտէյօր։

Հէր նէ գատար կէնիշլիքտէ օ-լուր իսէ օլսուն պիր տէնիզին, տէօրթ էթրաֆընա սահիպ օլան պիր տէվլէթին օ տէնիզի մու-հաֆազա իթմէկէ մէմուր օլմասը վէ օ տէնիզ իւզէրինէ քէնտի-սինին պիր հագգը սաքինի պու-ունմասը մուվաֆֆըգը նիզամ վէ գաիտէ տիր։ Հաթթա պու գաի-տէ իգթիզասընտան տըր քի Ֆը-ըանսա Ագատիյը Ինկիլթէրրա-եա թէրք իթտիյի վագըթտա, Թէրնէօվտէ պալըգ ավլամագ հուգուգունու մուհաֆազա ի-տէմմիչ, վէ պու հագգա մա-ղիք օլմագ իչին էլան միւզաքէ-րէտէ պուլունտուղու վէճհ իլէ Ամէրիգա հիւքիւմէթի Քանատա հիւքիւմէթինէ 25—30 միլիոն ֆը-ըանգ իթասընա ղիզա կէօսթէր-մէքտէ պուլունմուշ տըր։ Պուն-տան պաշգա Պալթըգ տէնիզտէ-քի պօղաղլարը, Էվրօբանըն Տա-նըմարգատան սաթըն ալմըշ օլ-տուղու տահա տիւնքի շէյ օ-լուպ, հալա խաթըրլարտա գալ-մըշ տըր։

Թիւրքլէր պիր չօգ վագրթլար Գարա տէնիզին սահիլլէրինէ մա-ղիք իտիլէր։ Ռուսիալըլար Պէսա-բարպիա վէ Գըրըմը դապթ իլէ արա աէնիզէ աեագ սօգտուղ-լարը հալտէ պիլէ երինէ Գարա տէնիզ Էվրօբա թիճարէթինէ գա-բալը գալմըշ իտի։ Զունքի Գա-բատէնիզ կիրմէք իչին, Զանագ գալէսի պօղաղընտան Մարմարա տէնիզինտէն վէ Սթանպօլ պօղա-ղընտան կէչմէք լազըմ կէլիպ։ մէգքիւր պօղաղլար վէ տէնիզ ի-սէ եալընըզ տէվլէթի Ալիյէնին թահթը թէսարրուֆու միւսթա-գիլէսինտէ իտի։

Միլէլի մուխթէլիֆէյնին թիճա-րէթ կէմիլէրի 1829 սէնէսինտէ, Էտիրնէտէ իմզալանան ահտնա-մէտէն սոնրա Գարա տէնիզէ կիր-մէկէ պաշլամըշլար տըր։

Ռուսիանըն ուսթալըղը շու օլ-տու քի, հէր միլէթ կէմիլէրինին պէօյիւք չայարտան սէրպէսթ կէչմէլէրի հագգընտա Վիէննա գօնկրէսինին գարարլարընտա տէ-վամ վէ հաթթա օ գարարլարը պիր աղ տահա տա թէվսի իթ-տի։ Օ սահեմտէ, Էվրօբա թիճ-ճար կէմիլէրինի, Օտէսա վէ Գը-ըրմ լիմանլարընա ճէլպ իթմիշ, վէ Ռուսիանըն ճէնուպի էեալէթլէ-րինին մահսուլլարընը, սաթմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։

Շիմտի գալգմըշլար։ թիճճար կէմիլէրինտէն պաշգա պիր տէ ճէնկ կէմիլէրինի տէրմէեան ի-տէյօրլար։

Ղարիպ չէյ։ Պօղաղլարընը չիմտի-քի հալինտէ գարալը գալմասընտա, էն աղ մէնֆաաթը օլան տէվլէթ տէվլէթի Ալիյէ տիր։ Ֆիլ վագը, սուլհու ասաեիչ էսնա-օրնտա, ճէնկ կէմիլէրինին պօ-ղաղլարտան կէչմէսի, Պապը Ա-լիյի պիր վէճհ իլէ մուսթարիպ իթմէտիյինտէն, հիւքիւմէթի սէնիյէ, պունա չիմտիյէ գատար մուխալիֆէթ իթմէտի։ Շիմտիբի կիպի տէվլէթի Ալիյէ հէր հանկը տէվլէթ իլէ օլսուն մուհարէպէ-տէ պուլունտուղու հալտէ, պօ-ղաղլարընը դարալը թուլթուլմասը, տէվլէթի Ալիյէ միւթէֆիգլէրի-նին տէրճէճէ գուվվէթլէրինէ մութէվագբի պիր քէյֆիյէթ տիր։

Պօղաղլարընը աչըլմասընտա Մոս-գօֆլարճա նէ ֆահտէ օլտուղու չիմտի մէյտանա չըգայօր, 1856 տա Բարիստէ իմզալանան ահտ-նամէ, Ռուսիա հարպ կէմիլէրի-նին Գարատէնիզէ տուրմալարը-նը մէն իթմիշ օլտուղու հալտէ մուախխարէն 1871տէ իմզալանան ահտնամէ, օ միմանաաթը ֆէսխ իտիպ պիթիրմիշ տիր։

Ֆագաթ շունու սօրարըզ քի, Ռուսիա Թիւրքիա իլէ մուհարէ-պէտէ օլմատըղը հալտէ, Ռուսիա-նըն տըշարը չըգարմամագ իւզրէ Գարատէնիզտէ տօնանմասը պու-լունմագտան նէ ֆահտէսի օլա-պիլիր։

Զաթէն մալիւմ տիր քի, Ռու-սիանըն Պալթըգ տէնիզինտէ տօ-նանմա տուրտուրմասընտան քէն-տիսինէ պէօյիւք պիր ֆահտէ հասըլ օլամայօր։ Զունքի հէր սէնէ, տէնիզի պուզլար պաղա-յըպ, տօնանմայը օրատա պիր գաչ տյլար հապս իթմէքտէ տիր։

Մուհարէպէի հաղըրէտէ, Պալ-թըգտէքի տօնանմասընտան իս-թիֆատէ իտէրէք, տէվլէթի Ա-լիյէնին, Մըսըր եախօտ Թունուզ իլէ իխթիլաթընա սէքթէ կէթիր-մէյի՞, Ռուսիա խաթրընա պիլէ կէթիրմէմիշ տիր։

Նի՞չին պիլիրմիսինիզ։ Զիւնքի Պալթիգտէքի Ռուս տօնանմասը, պիթիւն Էվրօբանըն էթրաֆընը տօլաշմատըղճա, Պահրը Սէֆիտէ կէլէմէզ, կէլսէտէ սիլահ վէ մի-լիմմաթ ալապիլէճէյի սէվահիլ-տէն բէք ուզագ լանմըշ օլուր։

Զանագ գալէսի վէ Սթամպօլ պօղաղլարը,յա Մարմարա տէնի-զի աչըլտըղը կիւն, Ռուսիանըն տա Նիգօլայէֆտէքի թէրսանէ վէ ֆապրիգալարընը գաբուսու-նու աչճաղը, վէ Սէվասթօբօլ խարապէէրինի թամիր իթմէյէ գալգըշճաղը պի իչթիպահ տըր։

Սրթըգ Գրօնշթատ թէրսանէ-սի վէ լիմանը իքինճի տէրէճէտէ պիր լիման սըրասընա կիրէճէք, վէ Ռուսիա, պաշըճա պահրիյէ տայիրէլէրինի (թէրսանէլէրինի) Գարատէնիզէ նագլ իտէրէք, տօ-նանմասընը տա պիւսպիւթիւն օ-ռատա սագլաեաճագ, վէ իսթէ-տիյի անտէ, Ինկիլթէրրա իլէ Ֆը-ըանսա ֆիլօսըրբյլա պէրապէր պահրը Սէֆիտէ գարաղօլ տօ-լաշապիլմէք իչին, հէր վագբթ վէ հէր մէվսիմտէ Սէվասթօբօլ վէ եախօտ խօճա պէյտէն տախի պիր հարպ ֆիլօսու եէթիշտիրէ-պիլէճէք տիր։

Իշթէ Ռուսիանըն պօղաղլարընը աչըգ պըրագըլմասը հագգընտա վաղ իթմէք իսթէտիյի շարթընէ-հէմմիյէթի ասըլ պու նօգթատը-ր։ Ահվալի ալէմին նէ սուրէթ քէսպ իտէճէյի, Ագատէնիզտէ մէյտանա չըգաճագ տըր։

Շիմտիեէ գատար Ագատէնիզ-տէն կէչմէսինէ միւսաատէ օլուն-մաեան պիր տէվլէթ տօնանմասը-նըն թէքրար օ տէնիզէ կիրմէսի, բօլիթիգաճա պիր չօգ հիսապլա-ըը վէ թէսավվուրլարը պաշգա-լաշըրըպ, տէվլէթլէրին տէնիզ-ճէ գուվվէթլէրինին մուվաղէնէսի թէպտիլ իտէպիլիր։

Ագիրիգատաքի մութէսարրըֆ օլտուղու մէմալիքինտէն իսթիֆա-տէ իտէմմիշ օլան Ֆրանսա տէվ-լէթի, Ագատէնիզտէ պիրինճիլիքի ինհրազ իտէճէք իքէն, իքինճի սը-նրֆտա պուլունուեօր։

Հըրս վէ թամաընտան եիւրէ-յինին եաղլարը երիմէքտէ օլան իթալիա տէվլէթի, Ագ տէնիզտէ իճրայը նուֆուզ իթմէք իչին տա-հա չօ՞գ վագրթ իսթէր։ Զիւնքի իթալիանըն բօլիթիգաճա մէշղու-լիյէթի վէ մալիյէսինին պօզկուն-լուղու տօնանմասընը օրտուսունա ֆէտա իթմէյէ իթալիայը մէճ-պուր իտէճէք տիր։ Ցէմէք օլուր քի Ագ տէնիզին նուֆուզու ին-կիլթէրրայա գալըյօր։ Զիւնքի, ճիպրալթար իլէ Մալթա միւս-թէմիքեաթը տա պու խուսուս-տա ինկիլթէրրաեա պէօյիւք եար-տըմ իտէպիլիրլէր։

Գօրֆու ատասը Ինկիլթէր-բանըն մալի էքէն թէրք իթ-տի, զիրա քէնտիսինէ բէք չօգ ֆայիտէսի եօգ իտի։ (Պուրասը բէք եանլըշ տըր, զիւնքի պաշգա տէֆա տա սէօյլէտիյիմիզ կիպի, Ինկիլթէրրա Գօրֆուեու իսթէ-եէրէք պըրագմասը. Գօրֆու ին-կիլթէրրայը պըրագտը։) Բէք չօգ Ինկիլթէրրա տիրլօմաթլարըյլա զաղէթաճըլարը, Բօրթօ—Սայիտ վէ Իսկէնտէրիյէյէ էլ աթմասընը Ինկիլթէրրայա նասիհաթ իթտի-լէր։ Ինկիլթէրրանըն Էվրօբա տէվլէթլէրինտէն հիչ պիրինէ Մը սըրտա եէրլէշմէյէ միւսաատէ իթմէյէճէյի շիւբհէտէն վարէս թէ տիր։

Լօրտ Ցէրպի, հէր նէ գատար գօրգագ իսէ տէ, Բէթրսպուրկ գապինէթօսու իլէ ճէրեան իտէն միւզաքէրաթ վէ մուխապէրա-թընտա, Սուէյիշ գանալընըն թահթը էմնիյէթտէ պուլունմա-սընը, Ինկիլիզ մէնֆաաթընըն էն պիրինճիսի մագամընտա կէօսթէր-տի։

Մօսգօֆ տօնանմասընըն Ագ տէնիզտէ զուհուրի եալընըզ ին-կիլթէրրա իչին ուլզունսուզ տըր։

Պիր տէնիզ մուհարէպէսինտէ, քիմսէնին եարտըմընա միւհթաճ օլմամագ տէրէճէտէ Ինկիլթէրրա քէնտիսինի գուվվէթլի զանն իտէ-յօր։ Կէօյա Ռուսիա իլէ պահրէն իթթիֆագտէ պուլունմասը, Ին-կիլթէրրա իչին ֆազլա պիր եար-տըմ ըմըշ։

Շաթամըն Բօրթսմութան մէ-սաֆէսի տահա զիեատէ տիր նէ-թէքիմ Սէվասթօբօլ իլէ Բօրթօ-Սայիտին մէսաֆէսի։

Պու հալտէ, Ինկիլթէրրա, պօղաղլարընը կէչիտինի Մօսգօֆ-լարա գաբալը թութմագ իչին, Մարմարա տէնիզինտէ պիր տօ-նանմա, վէ Մօսգօֆուն միւթէ-ֆիգլէրինէ գարշու կէլմէք իչին Ագ տէնիզտէ պիր տօնանմա սագ-լամաղա մէճբուր օլաճագ տըր։ Իմտի, Օէն բէթէրսպուրկ գապի-նէթօսը, պօղաղլար հագգընտա իտէճէյի թէքլիֆլէրէ, Ինկիլթէր-բա թարաֆընտան մուխալիֆէթ կէօսթէրիլէճէյինի ֆէհմ իտէյօր։ Ալմանեա տէվլէթի իսէ պիր պի-րինէ խասըմ օլան Ինկիլթէրրա ի-լէ Ռուսիանըն խաթըրլարընա տօ-գունմամագ իչին, զայէթ ուս-թալըգը պիր թավր իլէ, Ագ տէ-նիզտէ հիչ պիր մալի, վէ մէն-ֆաաթը պուլումատըղը էճիյտէն, տուէլի պահրիյէ թարաֆընտան վէրիլէճէք գարարէ մուվաֆագտթ իտէճէյինի պէեան իտէճէք տիր։

Ավսթրիա իլէ Իթալեայա կէ-լինճէ պունլարընը նէ պիրիսի վէ նէ տիկէրի, էօն աեագ օլուպ, Ինկիլթէրրա ալէյհինտէ, վէ Ռու-սիաեա խայբրը սուրէթտէ պու-պապտէ ըէյ վէրմէկէ ճէսարէթ իտէմմէյէճէք տիր։

Իշթէ պու սէպէպլէրէ մէպնի տիր քի, Ֆրանսանըն պու խու-սուստա նէ թավր վէ հարէքէթտէ պուլունաճաղը, քէմալի էնտիչ իլէ սօրուլույօր։

Զիրա Ֆրանսանըն Ագ տէնիզ-աէ բէք չօգ մէնֆաաթըլա, ճա-լիպի տրգգաթ պիր պաշգա հալի տէ պուլունտուղունտան, պու մէսէլէտէ պէօյիւք պիր բէյ վէ նուֆուզու օլաճագ տըր։

Մօսգօֆուն մէգքիւր թալէպի Ֆրանսա թարաֆընտան նէ տէ-րէճէ իլթիզամ վէ գապուլ օլու-նուրսա, սահիր Էվրօբա տէվլէթ-լէրի թարաֆընտան տա օնիսպէթ-լէ իլթիզամ վէ գապուլ օլունա-ճաղը աչիքեար տըր։

Պու խուսուստա սահիր տէվ-լէթլէր տէր ագապ Ֆրանսա իլէ պէրապէր, Ռուսիա թարաֆընա կէլէճէյինտէն, Ինկիլթէրրա եա-լընըզ գալաճագ վէ իտտաասընտան վաղ կէչմէկէ մէճպուր օլաճագ տըր։

Պու մէսէլէտէ Ֆրանսանըն մէն-ֆաաթը նէ՞ տիր։ Պունու քէս-տիրէմմէյիզ։ Պիր զէման Ֆրանսա-տան պաղը զաթլար, Մօսգօֆուն տէնիզճէ գուվվէթինին եարտը-մըյը, Ագ տէնիզ նուֆուզունա մալիք օլմագ սէվտասընա տիւշ-միւշլէր իտի։ Ֆագաթ 1870 սէ-նէսի թէճրիպէսի միւթէֆիգ-լէրտէն պիր եարտըմ կէօրմէք հագգընտա Ֆրանսանըն իւմիտ վէ սէվտասընը մահվ իտիպ, եա-լընըզ քէնտի քէնտինէ էմնիյէթ իթմէք լազըմ կէլտիյինի Ֆրանսա-յա էյիտէն էօյրէթտի։

Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա սէն-ֆաաթը մէյանընտա նէ՞ ղըտը-յէթ վար տըր։ Վէ իչպու ղըտ-տիէթ պունտան պէօյէ բօլէթի-գասը պիթէրաֆլըգ վէ ինթիրազ իւզէրինէ միւպթէնի պուլունան պիր տէվլէթ իլէ Ֆրանսայը թու-թուշտուրապիլի՞ր մի։

Ֆրանսանըն Ագատէնիզտէքի ահ-վալի գուվվէթլի օլուպ, օ թա-բաֆտաքի մէնապիի սէրվէթին-տէն տահա զիատէ խթիֆատէ իթտիյի հալտէ ահվալինի տէ տահա զիատէ գուվվէթլէնտիր-մէք քէնտի եէտի գաուտրէթինտէ տիր։

Իմտի եէնի պիր տէվլէթ կէ-միլէրինին Ագ տէնիզէ կիրմէսի ֆայիտէլի պիր շէյ աէյիլ տիր։ Զիրա, պէօյլէ պիր եէնի տէվ-լէթին տօնանմասը։ Էվրօբանըն հէմ լեհինտէ վէ հէմ տէ տէյ-հինտէ իճրայը մուամէլէտէ պու-լունապիլիր։

Լաքին հէր նէ օլուրսա օլսուն Ֆրանսա սաֆտէրունլուգյա, ահ-վալի հաղբրէնին թէպտիլինէ էլ-պէթտէ, մուվաֆագաթ իթմէյէ-ճէք տիր։ Զիրա հալի հաղբրէն քէնտիսինէ հիչ պիր մաղարրաթը եօգ տըր։

Էկէր Ֆրանսա իսթէյէճէք օ-լուրսա, ահվալը մէգքիւրէյէ քէնտի տէրէճէի նուֆուզունա կէօրէ պիր սուրէթ վերէպիլիր։

ՀԱԳԸԳԱԹ

ԲԼԷՎՆԱ

Մուհարէպէյի հաղբրէնին էն պէօյիւք վուգուաթընտան պիրի Բլէվնա մատտէսի օլտուղունտան, պու պապտէ Էվրօբա ղաղէթալա-ըընտա կէօրիւլէն թաֆսիլաթը նագլ իթմէկէ մէճպուր օլուպ, տիւնքի նիւսխէմիզտէ թայմըզըն թաֆսիլաթընը տէրճ իթտիյիմիզ կիպի, պու կիւն տախի օլ պապ-տէ Ցէյլի նիուզ ղաղէթասընին վէրմիշ օլտուղու մալիւմաթ իլէ սայիր մահալլէրտէն չէքիլէն թէ-լէկրաֆլարընը քեաֆֆէսինի տէրճ իթմէյի միւնասիպ կէօրմիւշիւզ տիւր։

Բլէվնա, 12 քեան. էվ. սալը։

Բլէվնա ղապթ օլունտու։ Օս-ման բաշանըն օրտուսու Ռուսիա խաթթլարընը եարմագ իւզրէ գահրամանճա վէ չէտիտէն պիր հիւճիւմ իթտիքտէն սոնրա թէս-լիմ օլմուշ տուր։

Մէգքիւր հիւճումտա Օսման-լըլար 8 գրթա Ռուսիա թօբու-ղապթ իթմիշլէր վէ Օսման բաշա տախի եարալանմըշ իտի։ Ասքի-րի Օսմանիյէ 60 թապուր եանի 40000 նէֆէր գատար օլուպ, 60 գրթա տախի թօբլարը վար իտի։ Իւչ կիւնտէն պէրու Ռուսիալըլար Օսման բաշանըն զախիրէսինի պի-թիրիպ, հիւճիւմէ հաղբրլանտը-ղընը խապէր ալմըշլար իտի։ Բա-զար կիւնիւ ադշամը Օսման բա-շանըն մէվճուտ մաեէթի վիտ չա-եը իւզէրինտէքի քէօբրիւ ճիվա-ըընտա ճէմ իտէճէյի Ռուսիալը-լարա խապէր վերիլմիշ իտի։ Ըս-դօպէէֆ պու խապէրի կիճէ թահգիգ վէ թասդիգ իթտի։ Մուսմիլէյհ Օսմանլըլարըն սիւ-քիւթ իւզրէ Գրիչին թապեասընը վէ եէշիլ թէբէտտէ վագը սայիր մէվգիլէրինի թէրք իլէ չէքիլտիք-լէրինի քեշֆ իտերէք, մէգքիւր մահէլլէրի զապթ իթմիշ իտի։

Սապահլայրն ալաֆրանկա սա-աթ եէտիտէ Օսմանլըլար վիտ չայը իւզէրինտէ ինչա իթմիշ օլ-տուղլարը էսկի վէ եէնի քէօբ-րիւլէրտէն կէչտիլէր, վէ Ռուսիա կըրնատիյէ ասքէրի թարաֆըն-

տան մուհաֆազա օլունան եօլուն չըմալ թարաֆընտա վագը Ռուս մէվգիլերինէ հիւճիւմ իթթիլէր։ Պու խաթթ, եօլտան Մէմլէքէթէյն ասքերի մէվգիլերինէ գատար միւմթէտ իսի։

Ասքիրի Օսմանիյէնին հիւճումի ղայէթ չիտտէթ վէ հէտտէթլի իսի։ Պիր գաչ տագըգէտէ Ռուսիանընը Սիպիրիա ալայընը հէմէն մահվ իտերէք թէքմիլ պիր պաթարեա թօր զապթ իթթիլեր։ Պունուն իւզերինէ, տէհշէթլու պիր ճէնկ օլտու։ Օսմանլըլար իքինճի խաթթը մուհասէրէնին վէ եիւզ գատար թօրուն աթէշի ալթընտա պուլունուեօրլար իսի։

Ռուսիա Կրընատիյէ ասքերի վէրիլէն թօրլարընը իսթիրտատը իչին թէքրար հարէքէթ իթտի։ Օ հալտէ սիւնկիւ մուհարէպէսի վուգու պուլուպ, պիր չէրեէք գատար սիւրտիւ։ Ասքիրի Օսմանիյէ պիր խայը թէլէֆաթ պըրագըպ, սօնրա կէրի չէքիլմէկէ մէճպուր օլտուլար։

Ռուսիա բիատէ ասքերի վէ թօրլարը թարաֆընտան գօվալանտըգլարը հալտէ վիտ չայընա տօղրու կէրի տէօնտիլեր։ Օրատա չայըն էօթէ սահիլինէ կէչիպ, չէտիտէն մուգապէլէ իյլէտիլեր։ Մուհարէպէ վագթը զահարը եարըմ սաաթ կէչինճէյէ գատար տէվամ իտիպ, պատէհու իքի թարաֆտան տա աթէշ քէսիլմիշ տիր։

Ամէն քէսիլտիքտէն եարըմ սաաթ սօնրա, պիր մէմուրու մախսուս կէլիպ, Օսման բաշանընը մէվգի վէ մէվճուտ մաեէթիյլէ պէրապէր թէսլիմ իչին միւզաքէրէ իտէճէյինի խապէր վէրտի։

Ռուսիա բիատէ ասքերի ահէնթէ հարէքէթլէ քէօբրիւյէ տօղրու եիւրիւտիւ վէ Ռուսիա զապիթլերի վիտ քէօբրիւսինէ վիրուլէրինտէ Օսմանլը ասքերիյէ գարշըպ, միւքեալէմէ իթմէյէ պաշլատըլար։ Պիրազ սօնրա Օսմանլը էրքեանը հարպ ըէյիսի Թէվֆիգ բաշա կէլիպ, Օսման փաշանընը եարալը օլտուղունու սէօյլէտի։ Ռուսիա Կրընատիյէ ասքերի գօմանտանը ճէնէրալ Զանկի օ անտէ 50 գատար զապիթ իլէ պէրապէր քէօբրիւյիւ կէչիպ, Օսման բաշա հազրէթլերինին պուէնատէ պուլունտուղլարը չայտան եիւզ եարտա գատար ուզագ մէսաֆէտէ վագը խանէյէ կէթտի։

Թէսլիմ չարթլարը պիր չէրէքտէ գարարլաշտըրըլար։ Մէզքիւր չարթլար մէվգըլէրին վէ ասքերին վէ սիլահլարընը քեամիլէն թէսլիմինտէն իպարէթ իսի։

Շարթլար ղայէթ չաբըգ սուրէթտէ գարարլաշտըրըլըգտան սօնրա, Կրան Տիւք տախի կէլտի, ասքիրի Օսմանիյէ սիլահլարընը պըրագտըլար վէ իշ պու սուրէթտէ խիթամ պուլաու։

Օսման բաշա հազրէթլերի խաթթը մուհասէրէյի եարմագ իսթէտիյի սըրատա, 500 գատար մուհիմմաթ արասալարը պուլունուպ, պիր չօգ թօր տախի Օսմանլը բիատէ ասքերինին հիւճումինէ մուավէնէթտէ պուլունույօր իսի։

Օսմանլըլար թարաֆընտան վուգու պուլան հիւճում ղայէթ տէլիրանէ օլտու. լաքին մուվաֆֆագըյէթ իհթիմալի եօղուտու։ Զաննըմա կէօրէ Օսման բաշա հազրէթլերի տախի մուվաֆֆագ օլաճաղընա բէք տէ էմին օլմատըղը հալտէ վէզիֆէյի համիյէթինի թէմամըյլա իֆա վէ վիճատընը իգնա իթմէք իւզրէ հիւճում իյլէմիշ իսի։

Միւշարիլէյհին եարասը պաճաղընտա օլուպ, բէք տէ աղըր տէյիլ տիր։ Կրանտիւք վէ Ռուսիա զապիթլերի միւշարիլէյհ հագգընտա հիւրմէթի մախսուսէտէ պուլունուպ, ղայէթ նէզաքէթ իւզրէ մուամէլէ իտէյօրլար։

Ռուսիալըլարընը թէլէֆաթը 1500 բատտէսինտէ իմիշ. լաքին հէնուզ մալիմաթը սահիհէ եօգտըր։ Օսմանլըլարընը զաեիթթը տա. պու մըգտարտան պիր աղ զիյա տէճէ տիր։

Պոկօթ 12 քեանունի էվ։

Բլէվնա օրտուսու էրքեանը հարպ ըէսի Թէվֆիգ բաշանընը պէեանընա կէօրէ էսիրի հարպ օլան ասքէր 60 թապուրտան իպարէթ օլուպ, 60 գըթա թօր վէ պիր մըգտարը ճիւզի տախի սիւվարի ասքերի մէվճուտ իսի։ Եէտի բաշա տախի էսիրի հարպ օլմուշ տըր։ Ռուսիալըլար զապթ իթտիքլերի էշեա իլէ այընան էսիրլերին մըգտարընը հէնուզ անլամամըշլար իսի։ Ռուսիալըլարընը ըէսմի Թէլէկրաֆնամէլերի պէր վէճհի աթի տիր։

«Օսման բաշանընը խաթթլարընը մըզը եարմագ իւզրէ հիւճումու դահրամանճա վէ միւտաֆայը սապըգասընա լայըգ սուրէթտէ իսի։ Օսմանլըլար արսլան կիպի ճէնկ իտէյօրլար իսի։ Ֆագաթ քէնտիլերի տէ քէնտի շէճաաթլարընա միւթէսավի մուգապէլէյէ թէսատիւֆ իթտիլեր։ Օսմանլըլար վար գուվվէթլերիյլէ, Սիպիրիա ալայլարընտան միւրէքքէպ օլան Կրանատիյէ ֆըրգասընընն սոլ ճէնահը իւզերինէ հիւճումի էտիպ, թէհլիքէլի վէ էօլտիւրիւճիւ թիւֆէնք վէ թօր տանէլերինէ գարշը կէյէրէք իսթիհքեամլարըմըզա գատար չըգտըլար։ Կրանատիյէ ասքերի շէճաաթը մէյուսանէ իլէ մէվգըլերինի մուհաֆազա իտէյօրլար իսի։ Արտահան վէ Սամսէէթի ալայլարը Կրընատիյէ ասքերի իլէ պիրլէշիպ Օսմանլըլարը իսթիհքեամլարտան չըգարմըշլար վէ պիր սանճագ իլէ իւչ թօր արմըշլար տըր։ Պունուն իւզերինէ թէքմիլ Կրանատիյէ ֆըրգասը հարէքէթի թէարրուզիյէյէ պաշլայըպ Օսմանլը ասքերինի Վիտ Նէհրինին էօթէ թէրաֆընա ավտէթ իթմիշլէր տիր։ Օրատա Ռուսիա վէ Մէմլէքէթէյն ասքերի Օսմանլըլարընն արգա վէ եան թարաֆընտան տախի հարէքէթ իթտիքլերինտէն Բլէվնանքն չէճի հաֆըզը թէրքի սիլահ իտէրէք մէվճուտ մաեէթի իլէ էսիրի հարպ օլմազա մէճպուր օլտու։»

Պու կիւն Օսման բաշանընն հէնկեամէ մահսուրիյէթինտէ օրտու մերքէզի օլան պէշինճի թապուեատա իմբէրաթօր Ալէքսանտր տօնանմատա հազրը պուլունուպ, պատէհու Բլէվնատա թատմ վէ Օսման բաշա հազրէթլերի իլէ տէ միւլագաթ վէ միւքեալէմէ իյլէմիշ վէ հիւրմէթի մախսուսէ օլմագ իւզրէ միւշարիլէյհին գըլըճընը քէնտիսինէ իատէ իթմիշ տիր։

Վիէննա 13 քեանունի էվ։

Զանն օլունտուղունա կէօրէ Ռուսիալըլարընն բլանը պէր վէճհի աթի տիր։

Ճէնէրալ Կուրգօ վէ Զարէվիչ էտիրնէ իւզերինէ հարէքէթ իտէճէքլեր իմիշ։ Զար մուսալէհէյի էտիրնէտէ ագտ իթմէք էֆքեարընտա պուլունույօր իմիշ։ Ճէնէրալ Զիմմերման տախի թէքմիլ Տօպրուճա օրտուսընա Թունա օրտույու հիմայսունունա մուդապէլէ իտիպ, օրտույու հիմայունու մէզքիւրէ թէպտիրի ճէպհէ իթտիրէճէք իմիշ։ Մէմլէքէթէյն զաղէթալարը, Թունա սէվահիլինտէքի գալէլերին եըգըմասընընն, շէրաիթի սուլհիյէյէ տախիլ իտիլմէսինի թալէպ իտէյօրլար։ Հարպ էսիրի օլան Օսմանլը ասքերինին մըգտարը սահիհի հէնուզ մալիմ տէյիլ իսէ տէ 30–40 պին գատար թախմին օլունույօր։

Օսման բաշանընն եարասը էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ տիւշիւրէճէք սուրութտէ աղըր տէյիլ տիր։ Իմբէրաթօր միւշարիլէյհէ քէնտի ճէրրահընը կէօնտէրիպ։ Գըլըճընը տախի իատէ իյլէտի։

Օսման բաշանընն օրտուսու տէօրթ ֆըրգա եանի 60 թապուր օլուպ, 150 գրթա տախի թօր վար ըտը. Ատիլ, վէ Հասան վէ Սապրի վէ Թահիր բաշալար իլէ տիկէր 20 գատար պէօյիւք զապթան էսիր օլմուշլար տըր։

Բլէվնա մուհարէպէյի ախըրէսի իւզերինէ Ռուսիա օրտուսունուն մուվաֆֆըյէթի գաթիյէսի խապէրի իմբէրաթօրա կէօնտէրիլտի։ Միւշարիլէյհ Բլէվնանընն ճէնուպի չարգըսընտա թօշնիչա նամ գարիյէտէ իսի։ Խապէրի մէզքիւրիւ Ռուսիա Ուհլան սիւվարիլերի զապթանընտան պիրիսի կէթիրտի։ Զապիթի մէրգումի Բլէվնանընն ալընտըղընը խապէր վէրտիյինտէ, իմբէրաթօր "Բլէվնա ալընտը ամա հէնուզ մուհարէպէ պիթմէտի„ տէմիշ տիր, վէ տէր հալ մէվգիի հարպա կիթմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ Ռուսիա ասքերինի սէլամայըպ, վէ Մէմլէքէթէյն պէյի բրէնս Շարլա տախի սէլամվէրէրէք վէ եէկէնիմ տէյէրէք թալթիֆ իթմիշ, վէ պատէհու թօթլէպէնի վէ էրքեանը հարպ ըէյիսի բրէնս Միրթինքիյի տախի թալթիֆ իլէ թօթլէպէնէ խիթապէն "իշպու մուվաֆֆագըեէթ հիմմէթինիզ սաեէսինտէ գազանըլտը„ տէմիշ տիր։

Բլէվնատա էսիրի հարպ օլան ասքիրի Օսմանիյէ եարալըլարընն միւտավաթընա ինկիլիզ ճէրրահըը թայեին օլունտուգլարը կիպի քէնտիլերինէ հիւսնիւ մուամէլէ օլունմուշտուր։

Զար Բլէվնատա Ռուս զապթանընա թէշէքքիւր իթտիյի սըրատա "եագընտա բէթէրսպուրկա ազիմէթ իտիւպ, սիզին մուվաֆֆագըյէթինիզի իլան իտէճէյիմ, ֆագաթ ահվալ միւսաիտ օլուրսա եինէ սիզին նէզտինիզէ ավտէթ իտէճէյիմ վէ զահմէթինիզէ միւշարէքէթ վէ մուամէլաթը աթիյէնիզի միւշահէտէ իտէճէյիմ„ տէմիշ տիր։

Ռուսիատան Զարա վէ Կրան Տիւք Նիգօլայա պիր չօգ թէշէքքիւր թէլէկրաֆլարը միւրուա իթմէքտէ իմիշ։

Բարիստէքի Ռուսիա սէֆարէթի քէնտիսինէ չէքիլմիշ օլան ատիտէքի թէլէկրաֆը թէպլիղ իթմիշ տիր։

Բարիստ Բրէնս Օրլօֆա։

Բլէվնանընն ալընմասըյլա 2 պէօյիւք զապթ, 8 քիւչիւք զապիթ վէ 182 նէֆէր թէլէֆաթ իլէ, 5 պէօյիւք զապիթ, 40 քիւչիւք զապիթ վէ 1207 նէֆէր եարալըմըզ վուգու պուլտու։ Թիւրքլերին թէլէֆաթը 4000 քիչիտէն իպարէթ տիր։ 10 բաշա, 128 պէօյիւք զապիթ, 2 0 քիւչիւք զապիթ, 30000 նէֆէր 1200 սիվարի վէ 77 թօր եէսիր ալտըգ։

Եէսիր օլան բաշալար Պոկօթա կէօնտէրիլտի։

Օսման բաշայա լազըմ կէլէն հիւրմէթ վէ ռիայէթ իճրա օլունտու։ Քեանունի էվվէլին 11 ինճի կիւնիւ թիւրքլեր եըզըն իլէ Լօմ չայընը կէչտիլեր։ 30 թապուր Մաչգայա հիւճիւմ իտիպ, չիտտէթլի պիր մուհարէպէտէն սօնրա, թիւրքլերի, կրան տիւք Վըլատիմիրին գօլու գօվալատը։ Զարէվիչ մուհարէպէտէ հազրը պուլունմագտա իսի։ ԿՕՐԶԱԳՕՖ

—ճէնէրալ Տէր Ղուկասօֆուն գօլու վանը թէհտիտ իտիեօր։

—Վիէննա, 14 քեանունի էվ. Իմբէրաթօր Ալէքսանտրօ, էլեէվմ Պուլղարիսթանտա պուլունան ատ-

---

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԵԸՐՊՏԱՖԻ ՃԻՒՆԻՍ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

(131 նումէրոսան տէվամ)

"Պէօյլէ պիր հալտէ իմբէրաթօր հազրէթլերի եէնիդէն հեր նէ կէլէր իսէ ճիւմլէսինի իճրա իթմէյէ գարարը գաթի վէրիպ, տուէլը մուազզամ իթթիֆագընտան հասըլ օլան մագսէտին հուսուլի զըմնընտա օրտուլարընա հարէքէթ էմրի վէրմէյէ մէճպուր օլտու։

"Հաշմէթլու իմբէրաթօր հազրէթլերի ճէնք իսթէմէզ, վէ էլինտէն կէլտիյի գատար մէնինէ սայ իտէճէք տիր։

"Լաքին կէրէք ինսանիյէթէ վէ կէրէք հագգանիյէթէ վէ կէրէք պիւթիւն էւրօբայա էլզէմ օլան, վէ խուսուսի իլէ պիւթիւն Ռուսիանընն նիյէթը գավիյէ իլէ եզճան ու տիլ թալիպ օլտուղու մէպտէլեր քեամիլէն իճրա օլունուպ, քէֆալէթը գավիյէ ալթընա ալընմատըգճա, պունլարտան կէրի տուրմայաճագ տըր„։ Իշթէ պու մագուլէ թէհտիտաթ արասընտա, Դեկտեմբերին 23 ինճիւ կիւնիւ Ասիթանէ Գոնֆէրանսը, Թէրսանէի ամիրէ Տիվանխանէսինտէ քիւշատ օլունտու։

ՍԹԱՄՊՈԼ ԳՕՆՖԷՐԱՆՍԸ

Պու գոնֆէրանստա տըգգաթա շայան պիր գաչ մուհիմ մատտէլեր վար ըտը։

Պունլարընն պիրիսի տահա գոնֆէրանս պաշլանըգմազտան Ռուսիա իմբէրաթօրունուն օրտուլարընա հարէքէթ էմրի վէրմէսի իտի, քի հէմ ճէնք տէմէք օլուպ, հէմտէ Ռուսիանընն օլուր օլմազ թէսվիյէլերէ բուի բիզա կէօսթէրմէք նիյէթինաէ օլմատըղընա պիր նըշանէի ալէնիյէ իսի։

Իքինճիսի պունտան ադտէմ, կէչէն օթուզ գըրգ սէնէ զարֆընտա Շարգ մէսալիհի վէ տէվլէթը Ալիյէ հագգընտա տէֆա տէֆա Լօնտրատա, Բարիստէ վէ մահալլը սայրըէտէ գոնֆէրանսլար օլմուշտուտու, հալ պու քի օ գոնֆէրանսլարտա Պապը Ալի վէ տէվլէթը Ալիյէ մուրախխասընտան պաշգա քիմսէ պիր շէյ պիլմէյիպ, թալիմաթը խաֆիյէ իւզրէ միւզաքէրէ օլունուր վէ վէրիլէն դարարլար սօղրատան սօղրայա խալգա իլան օլունուպ, քիմսէ պիր շէյ տէյէմէզ իտի։

Հալ պու քի պու Սթամպօլ գոնֆէրանսը պիր ինգլիսպ վէ պիր դանունու էսասի տէվրինէ իսապէթ իթմիշ իսի։ Պունուն իքիսի տէ ահալիյի օյանտըրըպ պիր էֆքեարը ամմէ հասըլ իթմիշ իտի, վէ պու էֆքեարը ամմէ տէ էվվէլէի գոնֆէրանսլարտա վագի օլտուղու կիպի, հուգուգու Սալթանաթը Սէնիյէտէն զէրրէ գատար պիր շէյ զայպ իթմէմէք մէպտէսի իսի։ Հասըլը պու տէֆա տէվլէթը Ալիյէ մուրախխասլարընը արգասընտա պիր տագիգ ահալի վէ պիր պասիրէթ սահիպի միլէթ օլուպ, մուրախխասլար ըէյլերինտէ բէք տէ սէրպէսթ օլամայըպ էֆքեարը ամմէյի տէ հիսապա գօյմայա մէճպուր իսիլէր։

Դանունու էսասի չօգտան պէրու թասավվուրտա իսի իսէ տէ իլանընընն խասսէթէն գոնֆէրանսընն քիւշատը կիւնիւնէ թէսատիւֆ իթթիրիմէսի մանասըզ տէյիլ իտի, չիւնքի տէվլէթը Ալիյէ մուրախխասլարը անընն ահքեամընտան տըշարը չըգամայըպ, անա մուղայիր հեր նէ թէքլիֆ օլունսա անընն իլէ գարշըլայաճագլար ըտը։

Լաքին էվրօբա տէվլէթլերի մուրախխասլարը տախի, պունու ֆէրդ իթմէմիշ օլամայաճագլարընտան, դանունի էսասիյէ ասլա էհէմմիյէթ վէրմէտիլեր վէ անտէն պահս օլտուգճա, միւզաքէրաթընն խաբրճընտա պիր շէյ տիր տէյէրէք սարֆը նազար իթտիլեր, հասըլը տրգգաթ իսէն բէք սէրպէսթ տէյէպիլիր քի գոնֆէրանսընն պիր շէյ միւֆիտ օլմամասընա սէպէպ դանունու էսասի օլտու, չիւնքի պունճա միւնազաաթընն, գոնֆէրանսընն վէ մուհարէպէնին սէպէպի, տէվլէթը Ալիյէտէն պիր մատտի քէֆալէթ թալէպի իւզերինտէ իսի, պունա մուգապիլ պաշգա հեր նէ կէօսթէրիլսէ դապուլ օլունմայաճագտը։ Եախսա տահա պիր պաշգա սիւրէթտէ թաֆսիլ իտէլիմ. Էվրօբա տէվլէթլերինին էֆքեարը լազըմ կէլէն ըսլահաթը քէնտիլերի գարարլաշտըրըպ, քէնտիլերի թէպրիլտիլմէսի մանասըզ տէյիլ իտի։ Ամէն տէվլէթ Ալիյէ մուրախխասլարը անընն ահքեամընտան տըշարը չըգամայըպ, անա մուղայիր հեր նէ թէքլիֆ օլունսա անընն իլէ գարշըլայաճագլար ըտը։

Լաքին էվրօբա տէվլէթլերի մուրախխասլարը տախի, պունու ֆէրդ իթմէմիշ օլամայաճագլարընտան, դանունի էսասիյէ ասլա էհէմմիյէթ վէրմէտիլեր վէ անտէն պահս օլտուգճա, միւզաքէրաթընն խաբրճընտա պիր շէյ տիր տէյէրէք սարֆը նազար իթտիլեր, հասըլը տրգգաթ իսէն բէք սէրպէսթ տէյէպիլիր քի գոնֆէրանսընն պիր շէյ միւֆիտ օլմամասընա սէպէպ դանունու էսասի օլտու, չիւնքի պունճա միւնազաաթընն, գոնֆէրանսընն վէ մուհարէպէնին սէպէպի, տէվլէթը Ալիյէտէն պիր մատտի քէֆալէթ թալէպի իւզերինտէ իսի, պունա մուգապիլ պաշգա հեր նէ կէօսթէրիլսէ դապուլ օլունմայաճագտը։ Եախսա տահա պիր պաշգա սիւրէթտէ թաֆսիլ իտէլիմ. Էվրօբա տէվլէթլերինին էֆքեարը լազըմ կէլէն ըսլահաթը քէնտիլերի գարարլաշտըրըպ, քէնտիլերի թէպրիլտիլ վէ քէնտիլերի իճրա իթտիրմէք իտի քի պու գատար կիւրիւլտիյէ շամաթայա մուգապիլ պիր շէյ եաբմըշ օլսունլար։ Գանունու էսասի իսէ տէվլէթը Ալիյէնին քէնտի տիւշիւնտիյիւ քէնտի իճատ իթտիյի վէ քէնտի իճրա իտէճէյի պիր թէէսիս իսի, պունա Էվրօբա մուրախխասլարը բազը օլսալար, պիրեր գահվէ իչիպ վէ շապկալարընը պաշլարընա գօյուպ կէլտիքլերի եէրէ կիթմէքտէն պաշգա պիր իշլերի գալմազ ըտը, պունու տա պիւթիւն Էվրօբա քիպրինէ եէտիրմէյիպ անտէն պահս իթմէք իսթէմէտի, վէ եաՆրմաղ իսէք սօնունա գատար պու պէօյլէ օլաճագ տըր, եանի տէվլէթը Ալիյէ գանունու էսասիտէն պահս իթտիքճէ, ինկիլիզտէն մաատասը, անը մատտէյի տիկէր ատտ իտիպ, սարֆը նազար իտէճէք տիր։

Շուրասը տա պիլինմէք լազըմ կէլիր քի, տէվլէթը Ալիյէ հիչ պիր վագթթ պէօյլէ պիր գոնֆէրանսը նէ իսթէտի վէ նէ տէ արզու իթտի. հաթթա ինկիլիզտէն օ վագթթ պաշգա բօլիթիգա մէմուլ օլունտուղունան, եալընըզ ին-

քերին, մուհարէպէյ տէվար իւլէ մուզաֆֆէրանէ մուհարէպէյի պիթիրէճէքլէրինէ խօքեաթ օլմազլէ, արթըգ ասքէր կէօնտէրիլմէսինի էմր իթտի։

— Իսքէնտերիյէտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն Ռուբէրթ նամ հարպ կէմիսինին ա-ճէլէթէն Պէշիգաեա կիթմէսի հագգընտա էմր վերիլմիշ տիր։

— Գօնթ տը Պայսթըն մուվադ-գաթէն Վիէննայա կիթմէսի մուգարրեր իքէն, շու արալըգ, Լօնտրատան չըգմամասընա տայիր շէհատէն էմր վերիլմիշ տիր։

— Վիէննա 17 Բէանունի էվ-Հիւքիմէթ վէ վիւքէլա թարաֆտարը օլան զաղէթալար էվրօբա տէվլէթէրինէն թէվասսութու, Սթամպօլ գօնֆէրանսը գարարլարը իւղերինէ պնա օլունմատըգճա, սէմերէսիզ գալաճաղընը իտտաա իտէյօրլար։

— Լօնտրա քէզա։

Պաղը Ալի Թաֆքնատան թալէպ օլունան թէվասսութ հագգընտա միւզաքէրէ օլունմագ իւզրէ, պու կիւն մէճլիսի վիւքէլա թօրլանը։

— Պէկիրատտա պէօյիւք ճէնկ նիւմայիշլէրի պաշլատը, Բէլգիա Ռուսլարընը էլինէ կէչմիշ օլտուղունատան, հէրքէս պէօյլէ թանթանալը նուամաեիշլէրէ պէքլէմէքտէ իտի։

Պէկիրատա Արշիմանտրիթի Նէսթօր օ կիւնլէրէ թէսատիֆ իտէն պիր եօրթուտա, քիլիսէտէ պիր միւթէէսիր նաւթգ իրատ իթմիշ տիր։

Քիլիսէտէ, Բրէնս Միլան, վէ հիյէթի վիւքէլա իլէ Ռուսիա վէ Եունան վէ Իթալիա վէ Աբմանեա վէ Ռումանիա մասլահաթկիւղրը հաղբը պուլունմուշլար տը։

Պու զաթլարընը հաղբը պուլունմալարը տրգդաթը ճէլլ իթմիշ իսէտէ, Ավսթրիա վէ Իթալիա մուրախխասլարընը պուլունմամալարը, տահա զիեատէ ճալիպի տրգդաթ օլմուշ տը։

Մ. Ծ.

— Բէթրօպուրկտան Աթինայա կէօնտերիլէն մէմուրու մախսուս Մ. Պրաիլաս Աթինայա մուվասէլէթ իթտի։ Մ. Պրաիլասընն մէմուրիյէթի իսէ Շարգ մէսէլէսինին հիյնի թէսվիյէսինտէ Ռուսիա տէվլէթինին Եունանընն արզուլէ-ռինի հէր հալտէ իճրա իտէճէ-յինի Եունանա պէէան իթմէք խուսուսունատան իպարէթ իտի։ Ռուսիա տէվլէթի Եունան հիւքիւմէթինտէն ա-ճէլէթէն պիր եարամ իսթէմէ յիպ եալընըզ եագընը վագըթտա սուլհ ագտը միւմքին օլմատըգը վէ եախօտ էտիրնէ տախի զապթ օլունտուգտան սոնրա, Պաղը Ալի մուգավէմէթտէ տէվամ իթտիյի հալտէ, Եունան հիւքիւմէթինին մուհարէպէյ կէրիշմէսինի թասվիյէ իթմիշտիր։

— Բլէվնաեընն տիշմէն էլինէ տիշտիյինիւ Օսմանը օրտուլարը խապէր ալտըգտա, էլենա շէհրինի, վէ Մարիան գարիյէսինի եագբպ թէրք իթմիշլէր տիր։ Մահալի մէզպուրէտէ պուլունան ֆըրդալար, թաֆսիլի իդթիվա իթմէյէն մահալլէրէ չէքիլմիշլէր տիր։

Լ. Հէրտ

— Շէհր էմանէթի ճէլիլէսի-նին էքմէյին 4 պրուշա թէնզիլի իչին լաղըմ օլան էսպապը միւա-հաղա վէ իսթիհսալ իլէ մէշղուլ օլարագ պիր իքի կիւնէ գատար էսէրի կէօրիւլէճէյի քէմալի մէմ-նունիյէթլէ խապէր այընմըշտըր։

— Տէվլէթի Ալիյէնին էվրօբա տէվլէթլէրինէ կէօնտէրմիշ օլտու-ղու թահրիրատը ումումիյէսին-էն պահս իթտիյի օրատա Ալ-մանեանընն իֆլաթ Բուս թարաֆ-տարը օլան Կաղէթ տը լ'Ալըման-էը Տիւ Նոր կաղէթասը պէր վէճ-հի զիյր եապըյօր։

Պու թահրիրատ ումումիյէնին սոն մէգալէլէրի, էսքիմիշ իպա-ըէլէր օլտուղունատան, քիմէյի արտաթամաղլար, տէվլէթի Ալի-յէնին ումուրու իտարէսինէ մէ-մուր օլան զէվաթ մէզքիւր թահ-րիրատը ումումիյէյի հէնուզթան-զիմ վէ թէէլիֆ իթմէէէն, տէվ-լէթլէրէ վագը օլան միւրաճաաթ-լէրինին, հիմնիւ նէթիճէյի մու-ճիպ օլմաեաճաղընը պիլմիշլէր տիր։ Պաղը Ալինին, գօնֆէրան-սընն բրօթօգոլարընը ըէտտ իթ-մէսինտէն էվվէլ, պիր թէվասսութ միւմքին օլապիլիրտի, պու կիւն Պաղը Ալի էվրօբա տէվլէթլէրինի, պի թէրաֆլաղընը թէրք իթմէյէ տավլէթ իտէյօր, վէ շու միւրա-ճաաթընտա պիրէ հիչ պիր թէէ-մինաթ կէօսթէրմէյօր։

— Պու կիւն Ֆրէնկլէրէ Ծբ-նունդ եօրթուսու օլմագ մինասի-պէպի իլէ Պօրսա դարալը տը։

ԹԼԱՆԱԹ

—

Թաշրաեա կէօնտէրիլէն զաղէ-թալարընն ապօնէ պէտէլլէրինին պիր ան էվվէլ իտարէխանէմիզէ կէօնտէրիլմէլէրի խասսէթէն նի-եաղ օլունուր։

—

ՆՈՒԷՐ ՄԱՆԳԱՆՑ

ԿԱՂԱՆԴԻ

50 պատկերով 30 երեսէ բաղկա-ցեալ գրքոյկ մ'է, որուն պարզ կազ-մելին գինն է 100 փրչ. Մէճիտ ստակ, իսկ ոսկեզօծին գինը մէկ քառորդ Մէճիտիյէ։ ոսկեզօծին մէջ գունաւոր եւ գեղեցիկ պատկեր մ'ալ կայ։

Կը գտնուի Զարդարեան գործարա-նը Սուլթան Չամամ թիւ 14 եւ բո-լոր Հայ գրավաճառաց քով։

—

Պօղոս վէ Պուրուն վէ Գուլագ վէ Պէյլին վէ Էնվայի սընրը խասթալըգլարը

Զէնա սէնէտէն պէրու Բարիս վէ Վիէննանընն էն մէշհուր մէքթէպլէ-րինտէ, պալատէքի խասթալըգլարընն էրի թէտավիսի ուսուլունու թահ-սիլ իլէ, պու տէֆա Տէրսաատէթէ վիրուտ իթմիշ օլան Տօգթօր Ճ. Անան-եան էֆէնտի, իլէլի մէզքիւրէյէ տուչար օլանլարը հէր ճուման վէ բազար կիւնլէրի սաաթ 7էն սօնրա Պէյօղլունտա Պաղը բազարը ճիվա-րընտա Էրմէնի քիլիսէսինին արդա գարուսու գարշըսընտա, Էրմէնի քի-լիսէ սօղաղընտա Ն. 3 խանէսինտէ վէ սաիր կիւնլէր տախի Պաղէ գա-րուսունտա Էմին էօնիւ ճիվարընտա կէօմրիւյիւն գարշըսընտա, 53 նու-մրօլու Մ. Սօթիրիատէսին էշգա-խանէսինտէ սաաթ 8էն սօնրա գա-պուլ իտէր։

Սաբ վէ ճուման էրթէսի կիւնլէրի տախի Մէքթէպի Թըպկիէի Շահա-նէտէ կէլէն խասթալարը մէճճանէն պագաճագ տը։

—

ՐԷՍՍԱՄ

ՍԷՐՈՎԲԷ ՇԻՇԷՃԵԱՆ

Պաղը Ալի ճիվարընտա Աղիզի-յէ ճատտէսինտէ քեային 1 նամէ-րօ իլէ մուրագգամ տիւքքէանտա ըէսսամըզը տայիր էնվայի սըբա-ըըշար կիւզէլճէ իմալ օլունա-ճաղը վէ արզուքէշ պուլունան զէ-վաթա բազար վէ բազար իրթէսի կիւնլէրինտէն մատտա հէր կիւն ըէսիմ տէրսի վէրիլուպ տիւքքեա-նընմըզա թէշրիֆ պույուրան զէ-վաթ հէր վէչհ իլէ խօշնուտ ի-տիլճէ յի իմթար օլունուր։

—

Թիւրք վէ Ֆրանսըզ վէ էրմէ-նի վէ Ինկիլիզ վէ իթալիան լի-սանլարընտա պիրպիրինէ էվրագը ըէսմիյէ վէ զայրը ըէսմիյէ վէ թէրճէմէ իթտիրմէք վէ տուլիսան-լարտան իսթիտա, վէ բրօթէսթօ վէ սայիրէ եաղտըրմագ արզու ի-տէնլէրին Սթամպօլտա Քիւրքճիւ խանընտա քեային 7 նումէրօտա զաղէթատըզը իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթտիքլէրի հալտէ, քէմալի տրգդաթ վէ սիւրաթ, վէ խուսուսի իլէ էհվէն ֆիյաթլէ իշլերի կէօրիւլէճէյի իլան օլունուր։

—

Ղաղէթամըզը էսկի նումէրօ-լարը պունտան պէօյլէ այնէն պա-գըը ագճէ 60 բարաեա, վէ միւսթէնա օլարագ պաղը նու-մէրօլար պիր պէշիք վէ հաթթա պիր իքի նումէրօ տախի պիր օն-ուգ գայիմէյ ֆիրուխթ օլու-նաճաղը իմթար օլունուր։

—

ՕՐԱՑՈՅՑ ԸՆԳԱՐՁԱԿ

1878

ՅՕՐԻՆԵԱԼ

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ԽԱՍԳԻԻՂԻ

Պարունակութիւն

Օրացոյց պարզ։ — Ագգ. Հոգեւոր գլուխ եւ Ընդհանուր ժողով։ — Ազգ. Վարչութիւն Կրօնական եւ Քաղաքա-կան ժողով։ — Ազգ. դպնաղան ժո-ղովք, Խորհուրդք, եւ Հոգաբարձու-թիւնք։ — Սկիզբն Օսմանեան տերու-թեան։ — Օսմանեան Կայսր եւ Կայ-սերազունք։ — Բարձրատիճան Նա-խարարք տերութեան։ — Հայազգի պաշտօնատարք ի Բ. Դուռն։ — Թիւ մարդկան ընդ ամենայն երեսս երկրի։ — Թիւ ազգիս Հայոց։ — Արժէք դը-րամոց զանազան ազգաց։ — Աղիւ-օակ գիւտի աւուրց ամսամուտի։ — Համեմատութիւն Եւրոպիոյ եւ Տաճ-կաստանի ժամուց եւ բոպէից։

Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով, գին 3 ղուրուշ ընդարձակ, 60 փարա պարզ։

ԳԱԲՈՒՏԱՆ ՀԱԹԷՐԱՍԸՆ
ՍԷՐԿԵՒԱԶԷՇԹԻ
ՄՈՒՍԱՎԱՎԷՐ ԳՈՒԹՊՈՒՇԸՄԱԼԻ
ՍԼԵԱՀԷԹՆԱՄԷՍԻ
ԺԻԻԼ ՎԷՐՆԻՆ ԷՍԷՐԻ
ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ
Ցովհաննես Ղուկասեան

Ինչպու սէեահէթնամէ իքի ճիլտ-տէն իպարէթ օլուպ չիմտիլիք պի-րինճի ճիլտի մէվզը յի ինթիշարէ չը-գարըլմըշ տը քիշարդէն սէքսէն տէ-րէճէյէ գատար թէատիֆ օլունան ահվալի զարիպէյի կէօթէրիր։

Իքինճի ճիլտի տախի տօղսան տէ-րէճէյէ եանի ասըլ ԳուԹպու Շըմա-լիյէ գատար կէօրիլէն գարալար վէ տէնիլլէր իլէ պիր չօղ մախլուգաթ, վէ սայիր դիհնէրի հայրէթտէ պրա-գան քէշֆիեաթը հավի տիր։

Գուշմախլու քիթապլար, միլէթի-միզատ մուարիֆէն ինթիշարընա պատի օլաղիլէճէյինտէն, վէ գրաաթ իտէն-լէր։ չիւսլէսիզ բէք չօղ չէյլէր իս-թիֆատ իտէպիլէճէքլէրինտէն, թավ-սիյէսինտէն կէրի տուրմայըզ։

Ֆիյաթը 3 ղուրուշ քեաղրտ օլուպ հէր քիթապ Խաթըճըլարընտա պուլունուր։

—

Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՐԵՒԻՔ

Քերքուածք, մահ Սոկրատայ, ճառք, Այլ եւ այլք, Յաւելուած։

Հեղինակն իւր ինչ ինչ ոտանաւոր եւ արձակ գրուածներն եւ Լամարթինի՝ Դաղղեացի քանաստեղծին Սոֆրոպայ մահուն գրաբար տաղաչափեալ թարգմանութիւնն ամփոփած է սոյն գրքուկին մէջ։

Կը ծախուի 'ի Զաքմաքճիլար փող-ոց թիւ 20 եւ ամէն հայ գրավաճառաց քով։ Գին մէկ քսաննոց թըղ-թադրամ։

—

Պրուսաֆա զաղէթամըզին ու-մուրու իտարէսինէ ախտ խուսուս-սաթը Էմիրզէեան Պետրոս էֆէն-տի լութֆէն տեր էօհտէ իմմիշ օլտուգլարընտան, օրատա զաղէ-թամըզա ախտ խուսուսսաթ ի՛չին էֆէնտիի մուամիլէյէհ միւրաճա-աթ օլունմասը իմթար օլունուր։

ՄԻԻՏԻՐԻ ՂԱԶԷԹԱ
Ա. Ա.

Մահիկ զաղէթա
Ա. Ս.

ՄԱՔՍՈՒԴԸ Ե. ԳԱՎԱՌԵԱՆ
Մթանցօղտա Գիւրքիւ խանը Ն. 26

կիլիզէն խաթրը իչիւն գապուլ իթտի. հալ պու քի, մուրախ-խասլար արգա արգայա Ասիթա-նէյէ կէլիպ, տահա գօնֆէրանս աչըլմազտան իլբ էիվէլ քէնտի պէյնլէրինտէ վէ էքսէրիյա ճէնէ-րալ իկնաթիէֆ ըիասէթի իլէ մու-գատիմէ մէշվէրլէթլէրինէ օթուր-գատուգլարընտան, վէ պունլարա Օս-մանըտան պիր քիմսէ տավլէթ իթմէտիքլէրինտէն պու խուսուս Տէվլէթը Ալիյէեէ օ տէրէճէտէ պիր հիւրմէթսիզլիք իտի քի, չօգ-լարը պու գօնֆէրանս աչըլմազ, վէ տէվլէթը Ալիյէ մուրախխաս թային իմմէզ մէմուլինտէ իտիլէր, հէր նէ իսէ, նասրլէի եօգարրըտա տէնտի գօնֆէրանս դեկտեմբերին 23ինտէ քիւշատ օլունտու լաքին պու թարզ էվվէլիսթ իլէ քիւշատ օլանան պիր գօնֆէրանսըն պիր շէյէ միւֆիտ օլամայաճաղընտատա էֆքեարը ամմէ աչըլարը կիւն-տէն հիւքմ իթմիշ իտի։

ՄՈՒՐԱՏԽԱՍԼԱՐ

Տէվլէթը Ալիյէ թարաֆընտան խարիճիյէ նազրը Սավվէթ բաշա։

Տէվլէթը Ալիյէ թարաֆընտան սապէգ Պէրլին սէֆիրի Լտհէմ բաշա.

Ալէմանեա տէվլէթի թարա-ֆընտան սէֆիր Պարոն վէրթէր.

Ավսթրիա Մաճար թարաֆը-տան սէֆիր Բարոն Զիչի վէ Պա-ռոն տը Դալիս.

Ֆրանսա թարաֆընտան սէֆիր Բարոն Պուրկուան վէ Բարոն տը Շոտորտի.

Ինկիլիզ թարաֆընտան սէֆիր Սըր Հէնրի Էլիսօթ, վէ Լորտ Սա-լիսպիւրի.

Իթալիա թարաֆընտան սէֆիր Բարոն Դորթի.

Վէ Ռուսիա թարաֆընտան սէ-ֆիր ճէնէրալ Իկնաթիէֆ,

Ֆրանսա սէֆարէթի սըր քեա-թիպլի Բարոն տը Մույկ, վէ խա-րիճիյէ միւսթէշարը Գարաթօտորի էֆէնտի, վէ թահրիրաթը էճնէ-պկյէ միւտիրի Համամճեան Սար-գիս էֆէնտի տախի գօնֆէրանս քեաթիպլի նասպ օլունուպ, ըիա-սէթէ տախի Սաֆվէթ բաշա ին-թիխապ օլունտու։

Գօնֆէրանսատան էվվէլ սէֆիր-լէր վէ մուրախխասլար թօրլանըպ միւզաքէրէնէ գօնուլմագ իւզրէ հէր գաչ մատտէ հաղըրլատըլար իսէ ճիւմլէսի Պաղը Ալինին մա-ճիւ օլտուղունատան ճիւմլէսինին ճէվապը տախի հաղըրլանմըշ ըէջը։

Մուհիմ զայրը մուհիմ օթսուգ գատար մէսէլէ իւզերինէ միւզա-քէրէ իտիկիւպ, պունլարըն պա-զըլարընը, Օսմանը մուրախ-խալարը թէքմիլէն վէ պա-զըլարընը թատիլէն գապուլ ի-տիւպ պիր թագըմընը տա ըէտտ, վէ պիր թագըմընը տա Դանունը էսասինին գապուլ իտէմէզ օլ-տուղունու պէէան իթտիլեր. Նի-հայէթ օն օն իքի մէշվէրէթլէ էճ-նէպի մուրախխասլարը նէ տէրէ-ճէ ճահտ եա իգտամ իթտիլեր ի-սէ տէ, Էվրօբա մաթլուպաթընը թէմամը թէմամընա Օսմանը մու-րախխասլարընա գապուլ իթտի-ըէմէտիլեր։

Էն սօնունտա իքի թէքլիֆէ գարար վերիլտի քի, գօնֆէրանս օնլարտան պիր գըլէ էքսէթիլսէ գա-պուլ իթմէյէճէք իտի։ Պունլարընն պիրիսի, Հերսէք Պօսնա վէ Պուլ-կարիսթանա տէվլէթը Ալիյէ թա-րաֆընտան պիրեր խրիսթիյան վա-լի նասպ օլունուպ, իլբ պէշ սէնէ զարֆընտա պունլարընն հագգընտա սէֆարէթլէրին տէ ըէյ վերմէսի լաղըմ կէլէճէյի իտի։

Տիկերի, Էվրօբա տէվլէթլէրի թէրաֆընտան իքի գօմիսիօն թէշ-քիլ օլունուպ, ըսլահաթ վէ նի-զամաթը մուգարրէրէնին իճրա-սընա պունլարընն նէզարէթ իթ-մէսի իտի։

1877 յունվարընն օն պէշինտէ գօնֆէրանսընն սոն մէճլիսի ագտ օլունուպ, ումումի մուրախխաս-լար թարաֆընտան պու իքի մատ-տէնին գապուլինէ իպրամ վէ ըս-բար օլունտու։ Յունվարընն օն սէ-քիզինտէ վիւքէլա վէ ըիճալ վէ իւլէմա վէ իւմերայը ասքերկէ վէ բաթրիգլէր հուզուրու իլէ Պա-պը Ալիտէ իքի եիւզ քիշիտէն մի-ըէքքէպ պիր մէճլիսի ումումի թէշ-քիլ օլունուպ, գօնֆէրանսընն պու գարարլարը արզ օլունմագտա, իթթիֆագը արա իլէ քիւլլիյէն ըէտտ օլունուպ, գապուլի հագ-գընտա քիմսէ պիր սէս չըգարա-մատը։ Վէ պու մէճլիսի ումու-մինին գարարը պա մազպաթա արզ օլունուպ իրատէյի Շահանէ իլէ տախի թէյեիտ գըլընտը։

Յունուարընն եիրմիսինտէ խա-ըիճիյէ նազրը Սաֆվէթ բաշա գօնֆէրանս թէքլիֆլէրինին գա-պուլ օլունամայաճաղընը միւպէ-յին պիր լայիհէ գրաաթ իտիւպ, գօնֆէրանսը գարատը պունա ճէ-վապ օլարագ ճէնէրալ Իկնաթի-յէֆ տախի ճիւմլէ թէրաֆընտան պիր նութգ իրատ իտիւպ, պա-տէզին վուգու պուլաճագ ույ-զունսուզլուգլարընն ճիւմլէսինիպ-պը Ալիյէ աղվ իտիւպ մուրախ-խասլար տաղլարընը, վէ ալթը տէվլէթ տախի, արթըգ տէվլէթը Ալիյէյէ քէնտիլէրինտէն պիր մու-ավէնէթ պէքլէմէքտէ իւմիւտ պը-ըագմամագ իւզրէ սէֆիրլէրինի տախի Ասիթանէտէն ճէլլ իթտի-ըէր։

Խիւլասա տէվլէթը Ալիյէ կէ-ըէք գօնֆէրանսըն թէքլիֆլէրինէ վէ կէրէք Ռուսիանընն մաթլուպ-լարընա գանունու էսասի քեա-ֆի ատտ իտիւպ, քէֆալէթ տա-խի վերմէք իսթէմէտի. տէվլէթ-լէր տախի հէնուզ սէմերէսի կէօ-ըիլմէյէն պէօյլէ պիր գանունու քեաֆի ատտ իթմէյիպ օնուն իլէ պէրապէր գօնֆէրանսընն սոն իքի թէքլիֆինտէ ըսրար իտիւպ տուր-տուլար, վէ չու հալտէ արթըգ մուհարէպէ զուհուրինէ տէ քիմ-սէտէ պիր չէքք վէ չիւպհէ գալ-մատը։

(Տէվամ)